

İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ HİZMETLERİ

Prof. Dr. Mustafa ACAROĞLU

Enerji ve İşçi Sağlığı – İş Güvenliği Uzmanı
Makine Mühendisliği Bölümü Enerji Anabilim Dalı Konya

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ HİZMETLERİ

İşverenler, devamlı olarak **en az elli işçi çalıştırdıkları** işyerlerinde alınması gereken iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin belirlenmesi ve uygulanmasının izlenmesi, iş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesi, işçilerin ilk yardım ve acil tedavi ile koruyucu sağlık ve güvenlik hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla, **işyerindeki işçi sayısı, işyerinin niteliği ve işin tehlike sınıf derecesine göre;**

- a) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi (İSGB) oluşturmakla
- b) Bir veya birden fazla işyeri hekimi ile gerektiğinde diğer sağlık personelinin görevlendirmekle,
- c) Sanayiden sayılan işlerde iş güvenliği uzmanı olan bir veya birden fazla mühendis veya teknik elemanı görevlendirmekle, yükümlüdürler.

İş Kanunu Md:81

6331 sayılı kanunun getirdikleri

50 kişinin altında işçi çalıştıran işverenler de

- iş güvenliği uzmanı
- işyeri hekimi
- diğer sağlık personeli görevlendirecekler.

Az tehlikeli sınıfında yer alan ve çalışan sayısı 50 den az olan işyerleri için sorumluluk başlangıç tarihi: 01.07.2014

Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alıp çalışan sayısı 50 den az olan işyerleri için sorumluluk başlangıç tarihi: 01.07.2013

Diğer işyerleri (Çalışan sayısı 50 den fazla olan) 01.01.2013 tarihlerinden itibaren kanunun yükümlülüklerinden sorumlu olacaktır.

6331 sayılı kanunun getirdikleri

Tam süreli iş yeri hekimi görevlendirilen iş yerlerinde, diğer sağlık personeli görevlendirilme zorunluluğu yoktur.

1 ila 9 arasında çalışanı olan işverenlerden; tehlikeli ve çok tehlikeli sınıflarında sayılanların iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili masrafları kurum (SGK) tarafından karşılanacak.

Kurum bu giderleri işverenlerin ödediği kısa vadeli sigorta primlerinden kaynak aktararak finanse edecektir.

6331 sayılı kanunun getirdikleri

4857’de işveren vekilinin sorumluluğu işverene yüklenmişti. (2.madde 4.fıkra kaldırıldı) **6331 ile işveren vekilleri işveren olarak tanımlandı.** (3.madde 2.fıkra)

İşverenin haklı nedenlerle derhal fesih hakkının yer aldığı 25. madde ki 84. madde ye aykırılık ibaresi yerine; **açıkça işyerine sarhoş yahut uyuşturucu madde almış olarak gelmesi ya da işyerinde bu maddeleri kullanması”** şeklinde değiştirilmiştir.

Elli ve daha fazla çalışanın bulunduğu altı aydan fazla süreli işlerde işveren iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalarda bulunmak üzere **kurul oluşturur.** Mevzuata uygun kurul kararlarını uygular.

İLO'nun 161 sayılı sözleşmesi İşyeri İSG hizmetlerini düzenler

İLO 111 : Ayrımcılığı önleme

İLO 155 : Çalışma ortamını düzenler

İLO 182 : Çocuk istismarı hakkındadır

İLO 161 : İŞYERİ İSG Hizmetleri

Diğer Sağlık Personeli ?

- ❑ Sağlık memuru,
- ❑ Hemşire,
- ❑ Acil tıp teknisyeni,
- ❑ Çevre sağlık teknisyeni.

Çalışan temsilcisi: İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalara katılma, çalışmaları izleme, tedbir alınmasını isteme, tekliflerde bulunma ve benzeri konularda çalışanları temsil etmeye yetkili çalışandır.

İSG-KÂTİP: İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ile ilgili iş ve işlemlerin Genel Müdürlükçe kayıt, takip ve izlenmesi amacıyla kullanılan iş sağlığı ve güvenliği kayıt, takip ve izleme programıdır.

Çalışanın işyerinden ayrılarak başka bir işyerinde çalışmaya başlaması halinde, yeni işveren çalışanın kişisel sağlık dosyasını yazılı olarak talep eder, önceki işveren dosyanın bir örneğini onaylayarak **bir ay içerisinde gönderir.**

Onaylı defter işyerinin bağlı bulunduğu **Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri,** **Genel Müdürlük** veya **noterce** her sayfası mühürlenmek suretiyle onaylanır.

Onaylı defter yapılan tespitlere göre iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ile işveren tarafından birlikte veya ayrı ayrı imzalanır. Onaylı deftere yazılan tespit ve öneriler işverene tebliğ edilmiş sayılır.

Onaylı defterin asıl sureti işveren, diğer suretleri ise iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi tarafından saklanır. Defterin imzalanması ve düzenli tutulmasından işveren sorumludur. Teftişe yetkili iş müfettişlerinin her istediğinde işveren onaylı defteri göstermek zorundadır

İSGB ? (İşyeri sağlık ve güvenlik birimi)

İSGB; en az bir işyeri hekimi ile gereğinde diğer sağlık personeli ve tehlike sınıfına uygun en az bir iş güvenliği uzmanından oluşur. **Tam zamanlı İYH ve İSG uzmanı çalıştırmak zorunda olanlar kurmak zorunda.**

İSGB; iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yürütülmesine ve çalışacak personel sayısına yetecek büyüklükte, kolay ulaşılabilir, tercihen giriş katta kurulur

En az 2+1 toplam 3 oda gerekir.

1 adet 12 m² ilkyardım ve acil müdahale odası,

2 adet 8 m² İSG uzmanı odası ve İYH muayene odası.

İSGB (İşyeri sağlık ve güvenlik birimi)

İSGB'ler yönetmeliğin ekinde belirtilen araç ve gereçler ile donatılır ve işyerinde çalışanların acil durumlarda en yakın sağlık birimine ulaştırılmasını sağlamak üzere uygun araç bulundurulur. **Ambulans demiyor !**

İSGB'nin bölümleri aynı alanda bulunur ve bu alan çalışanlar tarafından kolaylıkla görülebilecek şekilde işaretlenir.

Tam süreli işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı görevlendirilmesi gerekli olmayan hallerde işveren;

50 ve daha fazla çalışanı olan işyerlerinde işveren,

- a) İşyeri hekimi ile diğer sağlık personeline ve iş güvenliği uzmanına 8 metrekareden az olmamak üzere toplam iki oda temin eder.
- b) İşyerinde ayrıca acil durumlarda çalışanların en yakın sağlık birimine ulaştırılmasını sağlamak üzere uygun araç bulundurulur.

50'den az çalışanı olan işyerlerinde işveren, işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personelinin iş sağlığı ve güvenliği hizmetini etkin verebilmesi için çalışma süresince kullanılmak üzere uygun bir yer sağlar.

Birden fazla işyerinin bulunduğu iş merkezleri, iş hanları gibi yerlerde bulunan ve 50'den az çalışanı olan işverenlerin yürütecekleri iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri için; koordinasyon yönetim tarafından sağlanmak üzere ortaklaşa kullanılabilecek bir mekân oluşturulabilir

İşverenler;

Bu yükümlülüklerinin tamamını veya bir kısmını, bünyesinde çalıştırdığı ve bu maddeye dayanılarak çıkarılacak yönetmelikte belirtilen vasıflara sahip personel ile yerine getirebileceği gibi, Bakanlıkça belirlenen niteliklere sahip personel bulunmaması halinde, **işletme dışında kurulu Bakanlıkça yetkilendirilen** Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimlerinden (OSGB) hizmet alarak da yerine getirebilir.

Bu şekilde hizmet alınması işverenin sorumluklarını ortadan kaldırmaz.

İş Kanunu Md:81

OSGB (Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri (OSGB) ?

Tam zamanlı; en az 1 İYH, 1 İş Güvenliği Uzmanı ve 1 diğer sağlık personeli çalıştırılmalı. Ayrıca 1 adet de sorumlu müdür bulunmalıdır.

- Bu kişiler, birden fazla OSGB’de ve eğitim kurumlarında eğitici olarak görev alamazlar.
- Müstakil binalarda veya çok katlıların giriş katlarında bulunmaları gerekmektedir.
- Bodrum katlarda kurulamazlar.
- Mesken olarak kayıtlı çok katlı binalarda yer alamazlar.

OSGB Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri?

- **En az 3+1 toplam 4 odalık alana ihtiyaç vardır.**
- **10 m² muayene odası**
- **15 m² ilk yardım+acil müdahale odası**
- **10 m² İSG uzman odası**
- **12 m² bekleme odası bulunmalıdır.**
- **Arşiv, tuvalet ve lavabo olacak.**

OSGB faaliyetini bitirirse 30 günde ÇSGB'na bildirilmeli.

OSGB (**Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri**)?

- OSGB'ler sadece yetki aldıkları şehirde çalışabilirler. Diğer şehirlerde iş alabilmek için şube açmaları gerekir.
- İşin niteliğinden dolayı (yol inşaatı, ...) birden fazla şehirde çalışılması gerektiğinde şehirlerden birinde yetkili olması YETERLİDİR.
- OSGB yetkisi 5 yıllıktır ve bu periyotla vizelenmelidir.
- İş güvenliği uzmanının sözleşmesi iptal olursa 5 gün içinde ÇSG Bakanlığına bildirilmeli ve en geç 30 günde yenisi göreve başlatılmalıdır.

İş Sağlık ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği

İşverenin Yükümlülükleri

- a) İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ile ilgili görevlendirilen personelin etkin bir şekilde çalışması amacıyla gerekli kolaylığı sağlamak ve bu hususta **planlama** ve **düzenleme** yapmakla,
- b) İSGB personelinin **işbirliği** içinde çalışmasını sağlamakla,
- c) Sağlık ve güvenlikle ilgili konularda **işçilerin görüşlerini alarak** katılımlarını sağlamakla,

İş Sağlık ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği

İşverenin Yükümlülükleri

- d) İSGB veya hizmet aldığı işletme dışında kurulu Bakanlıkça yetkilendirilen birimlerde görev yapan kişiler ile bunların çalışma saatleri, görev, yetki ve sorumlulukları konusunda **işçileri veya temsilcilerini bilgilendirmekle,**
- e) İşyeri hekimi ile iş güvenliği uzmanlarının görevlerini yerine getirebilmeleri için, Bakanlıkça belirlenen **sürelerden az olmamak** kaydı ile yeterli çalışma süresini sağlamakla,

İş Sağlık ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği

İşverenin Yükümlülükleri

- f) Başka bir işyerinden kendi işyerine çalışmak üzere gelen işçilerin sağlık bilgilerine İSGB veya hizmet aldığı işletme dışındaki kurulu Bakanlıkça yetkilendirilen birimlere ulaşabilmesini sağlamakla,
- g) İş sağlığı ve güvenliği mevzuatı gereği, yükümlü olduğu kayıt ve bildirimleri İSGB veya hizmet aldığı işletme dışında kurulu Bakanlıkça yetkilendirilen birimler ile işbirliği içerisinde yapmakla, yükümlüdür.

İş Sağlık ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği

İşverenin Yükümlülükleri

İşveren, işçilerin kişisel sağlık dosyalarını işten ayrılma tarihinden itibaren 15 yıl süreyle saklamak zorundadır.

Çalışma ortamında kaynaklanan hastalıkların yükümlülük süresinin Sosyal Güvenlik Kurumu Yüksek Sağlık Kurulu Başkanlığının vereceği karara göre 15 yılı aşması halinde, evraklar belirlenen yeni süreye uygun olarak saklanır.

İş Sağlık ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği

İşverenin Yükümlülükleri

İşçinin işyerinden ayrılarak başka bir işyerinde çalışmaya başlaması halinde, yeni işveren işçinin kişisel sağlık dosyasını talep eder, önceki işveren dosyanın bir örneğini onaylayarak **1 ay içinde** gönderir.

İşyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanının; **onaylı deftere** iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin yazacağı tedbir ve önerilerin yerine getirilmesinden ve defterin imzalanması ve düzenli tutulmasından işveren veya işveren vekili sorumludur.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ HİZMETLERİ

İş Sağlık ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği

İşverenin Yükümlülükleri

Onaylı defter; **seri numaralı** ve **1 asıl 2 kopyalı** olur ve Genel Müdürlüğe, işyerinin bağlı bulunduğu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri veya notere her sayfası mühürlenerek onaylattırılır.

Defterin aslı işveren, suretleri ise işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı tarafından muhafaza edilir. Bu defterin, istenmesi halinde, iş müfettişlerine gösterilmesi zorunludur.

İş Sağlık ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği

İşverenin Yükümlülükleri

İşyerlerinde görevlendirilen işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı ile hizmet alınan kurumların İş Kanununa göre geçerli yetki belgesine sahip olmalarından işveren sorumludur.

İş Sağlık ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği

İşçilerin hak ve yükümlülükleri

İşçiler, sağlık ve güvenliklerini etkileyebilecek **tehlikeleri** iş sağlığı ve güvenliği kuruluna, kurulun bulunmadığı işyerlerinde ise işveren veya işveren vekiline bildirerek durumun tespit edilmesini ve gerekli tedbirlerin alınmasını talep edebilir.

İş Sağlık ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği

İşçilerin hak ve yükümlülükleri

İşçiler, işyerinde yürütülecek iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin amaç ve usulleri konusunda haberdar edilir ve elde edilen verilerin kullanılması ile ilgili bilgilendirilirler.

İş Sağlık ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği

İşçilerin hak ve yükümlülükleri

İşçiler, işverene karşı yükümlülükleri saklı kalmak şartıyla işyerinde sağlık ve güvenliğin korunması ve geliştirilmesi için;

- a) İşyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı, işveren veya işveren vekili tarafından verilen iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili **talimatlara uymakla,**

İş Sağlık ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği

İşçilerin hak ve yükümlülükleri

- b) İSGB veya işletme dışından hizmet alınan birimlerin yapacağı çalışmalarda **işbirliği** yapmakla,
- c) İş sağlığı ve güvenliği konularına ilişkin **çalışmalara, sağlık muayenelerine, bilgilendirme ve eğitim** programlarına katılmakla,
- d) Makine, tesisat ve kişisel koruyucu donanımları verilen **talimatlar** doğrultusunda ve **amacına uygun** olarak kullanmakla,yükümlüdürler.

İş Sağlık ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği

İşçilerin hak ve yükümlölükleri

İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ve eğitimleri işçilere mali yük getirmeyecek şekilde ve dinlenme süreleri dışında düzenlenir.

Eğitimlerde geçen süre çalışma süresinden sayılır.

6331 sayılı yasanın getirdiği yenilik;

İşyerlerinde çalışanlar için işçi temsilcilerinin sayıları aşağıdaki gibi belirlenmiştir;

- 2 ile 50 arası çalışan 1,
- 51 ile 100 arası çalışan 2,
- 101 ile 500 arası çalışan 3,
- 501 ile 1000 arası çalışan 4,
- 1001 ile 2000 arası çalışan 5,
- 2001 ve üzeri çalışanı bulunan iş yerlerinde 6 çalışan temsilcisi görevlendirilecek.

İSGB ve OSGB Görev, Yetki ve Sorumlulukları

- a) İşyerinde sağlık ve güvenlik risklerine karşı yürütülecek her türlü koruyucu, önleyici ve düzeltici faaliyeti kapsayan **çalışma ortamı gözetiminden,**
- b) İşçilerin sağlığını korumak ve geliştirmek amacı ile işçilere verilecek **sağlık gözetiminden,**

İSGB ve OSGB Görev, Yetki ve Sorumlulukları

- c. İşçilerin iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri ve bilgilendirilmelerinden,
- d. İşyerinde kaza, yangın, doğal afet ve bunun gibi acil müdahale gerektiren durumların belirlenmesi, **acil durum planının hazırlanması**, ilkyardım ve acil müdahale bakımından yapılması gereken uygulamaların organizasyonu ve ilgili diğer birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılmasından,

İSGB ve OSGB Görev, Yetki ve Sorumlulukları

- e) Yıllık çalışma planı, yıllık değerlendirme raporu, çalışma ortamının gözetimi, çalışanların sağlık gözetimi, iş kazası ve meslek hastalığı ile iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin bilgilerin ve çalışma sonuçlarının kayıt altına alınmasından,
- f) İşçilerin yaptıkları işler, işyerinde yapılan **risk değerlendirme** sonuçları ve maruziyet bilgileri ile işe giriş muayeneleri, periyodik sağlık muayeneleri sonuçları ve iş kazaları ile meslek hastalıkları kayıtlarının, işyerindeki **kişisel sağlık dosyalarında** gizlilik ilkesine uyularak saklanmasından,
Sorumludurlar.

İSGB ve OSGB Görevlendirme Belgesi ve Sözleşme

İSGB'lerde işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı görevlendirilmesi durumunda bu kişilerle işveren arasında; OSGB'lerden hizmet alınması durumunda OSGB ile işveren arasında; OSGB'lerde çalışan işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personeli ile OSGB arasında **sözleşme** imzalanır.

Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanları için **görevlendirme** belgeleri düzenlenir.

Sözleşme ve görevlendirme belgeleri üç nüsha olarak düzenlenir.

Nüshalardan biri işverende, biri OSGB'de kalır, diğer nüsha bildirimle ilgili diğer kanunlardan doğan yükümlülükler saklı kalmak kaydıyla beş iş günü içinde işveren veya OSGB'lerce ISGGM'ye gönderilir.

**Yetki belgeleri OSGB tarafından
5 yılda bir vizelenir.**

Yıllık Çalışma Planı

İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ile ilgili **çalışma planı** İSGB veya hizmet alınan işletme dışında kurulu Bakanlıkça yetkilendirilen birimler tarafından hazırlanır ve işverene sunulur.

Onaylanan plan işyerinde **ilan** edilir ve bir nüshası işverence muhafaza edilir.

Yıllık Değerlendirme Raporu

İSGB ve OSGB'ler, çalışma ortamının gözetimi ve sağlık gözetimi ile ilgili çalışmaları kaydeder ve örneğine uygun yıllık değerlendirme raporu hazırlayarak işverene, bulunması halinde iş sağlığı ve güvenliği kuruluna ve hem yazılı hem de elektronik ortamda Bakanlığa gönderirler.

Bu bilgiler, Bakanlık tarafından Sağlık Bakanlığına elektronik ortamda bildirilir.

Sorumlu Müdür

OSGB sorumlu müdürü;

- a) OSGB personelinin görevlendirilmesinin takibinden,
 - b) OSGB kayıtlarının tutulması ve düzenli olarak arşivlenmesinden,
 - c) Genel Müdürlük tarafından istenen belgelerin hazırlanmasından,
 - ç) OSGB'lerin başvuru, yetkilendirme, vize işlemlerinin takibinden,
- sorumludur.

OSGB'lerde tam zamanlı görevli bulunan işyeri hekimleri veya iş güvenliği uzmanları aynı zamanda sorumlu müdürlük görevini de yürütebilir.

İŞYERİ HEKİMLERİ YÖNETMELİĞİ

İşyeri Hekimlerinin Görev, Yetki ve Sorumluluk
ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik

İşyeri hekimliği belgesi

İşyeri hekimi olarak görevlendirilecek hekimler,
eğitim kurumları tarafından düzenlenen **işyeri
hekimliği eğitim programına katılmak ve
eğitim sonunda Genel Müdürlükçe
yaptırılacak sınavda başarılı olmak
zorundadır.**

İŞYERİ HEKİMLERİ

İş sağlığı ve güvenliği alanında en az beş yıl teftiş yapmış olan hekim iş müfettişleri, iş sağlığı bilim uzmanı hekimler, iş sağlığı bilim doktoru ile Bakanlık ve bağlı birimlerinde **iş sağlığı ve güvenliği alanında en az beş yıl fiilen çalışmış hekimlerden** Bakanlıkça yapılacak veya yaptırılacak sınavda başarılı olanlara,

İş ve meslek hastalıkları ya da işyeri hekimliği yan dal uzmanları ile uzmanlık ile uzmanlık eğitimi süresince **iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili en az 150 saat teorik ve uygulamalı eğitim alan halk sağlığı uzmanlarına istekleri halinde, ÇSGB tarafından verilir**

İŞ GÜVENLİĞİ UZMANI

İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik

İş güvenliği uzmanlarının nitelikleri

İş güvenliği uzmanı olarak görevlendirilecek **mühendis, mimar veya teknik elemanlara**, eğitim kurumları tarafından düzenlenen iş güvenliği uzmanlığı eğitim programlarına katılmak ve eğitim sonunda Genel Müdürlükçe yaptırılacak sınavda başarılı (70) olmak zorundadır. 😊

- **Mühendisler,**
- **Mimarlar,**
- **Üniversitelerin fizik ve kimya bölümlerinden lisans mezunu olanlar,**
- **Teknik öğretmenler,**
- **İş sağlığı ve güvenliği programı (2 yıllık MYO) mezunları**

iş güvenliği uzmanlığı eğitim programlarına katılma hakkına sahiptirler.

(C) Sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesi;

(C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitime katılarak yapılacak (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavında başarılı olan mühendis, mimar veya teknik elemanlara ÇSGB tarafından verilir.

(B) Sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesi;

- 1) (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesiyle **en az üç yıl fiilen görev yaptığını** iş güvenliği uzmanlığı sözleşmesi ile belgeleyerek eğitim kurumları tarafından düzenlenen iş güvenliği uzmanlığı eğitim programlarına katılanlardan Genel Müdürlükçe yaptırılan (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavında başarılı olan mühendis, mimar veya teknik elemanlara,
- 2) İş sağlığı ve güvenliği veya iş güvenliği **yüksek lisansı** yapmış olan mühendis, mimar veya teknik elemanlardan (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavında başarılı olanlara,

(A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesi;

- 1) (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesiyle en az dört yıl fiilen görev yaptığını iş güvenliği uzmanlığı sözleşmesi ile belgeleyen ve (A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitimine katılarak yapılacak (A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavında başarılı olan mühendis, mimar veya teknik elemanlara,

(A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesi;

- 2) İş sağlığı ve güvenliği alanında en az beş yıl teftiş yapmış mühendis, mimar veya teknik eleman olan iş müfettişleri, en az beş yıl uzman olarak çalışmış Bakanlık iş sağlığı ve güvenliği uzmanları, iş sağlığı ve güvenliği veya iş güvenliği **doktorası** yapmış olan mühendis, mimar veya teknik elemanlar ile Genel Müdürlük ve bağlı birimlerinde mühendis, mimar veya teknik eleman olarak en az on yıl görev yapmış olanlardan (A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı için yapılacak sınavda başarılı olanlara, Ek-1'deki örneğine uygun olarak Bakanlıkça verilir.

İş güvenliği uzmanlarının çalışma süreleri

İş güvenliği uzmanlarından;

- a) (A) sınıfı belgeye sahip olanlar bütün tehlike sınıflarında yer alan işyerlerinde,
- b) (B) sınıfı belgeye sahip olanlar tehlikeli ve az tehlikeli sınıflarda yer alan işyerlerinde,
- c) (C) sınıfı belgeye sahip olanlar az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde, görev yaparlar.

6331 sayılı kanunun geçici 4. maddesi gereğince;

- 4 yıl daha A sınıfı yerine B sınıfı belgeli,
- 3 yıl daha B sınıfı yerine C sınıfı belgeli uzman ile çalışılabilecektir.

Geçici maddedeki 4 yıl ve 3 yıl sizce neye göre belirlenmiş olabilir? 😊

İş güvenliği uzmanlarının eğitimi

Eğitim programları teorik ve uygulamalı olmak üzere iki bölümden oluşur. Eğitimin süresi, her iş güvenliği uzmanlığı sınıfı için 180 saat teorik ve 40 saat uygulama olmak üzere **toplam 220 saatten** az olamaz.

Teorik eğitimin **en fazla yarısı uzaktan eğitim** yöntemi kullanılarak da verilebilir. Uygulamalı eğitimler ise iş güvenliği uzmanı bulunan bir işyerinde yapılır. İş güvenliği uzmanlığı eğitim programlarının sonunda, yılda 2 kez Genel Müdürlükçe sınav yaptırılır.

İş güvenliği uzmanlığı eğitimini tamamlayan adaylar **3 yıl içinde en fazla 2 kez** sınava girme hakkına sahiptirler. Ancak, bu haklarını 3 yıl içinde kullanmayan veya iki sınavda da başarılı olamayan adaylar yeniden eğitim programına katılmak zorundadırlar.

Bu Yönetmelik hükümlerine göre eğitim alma şartı aranmaksızın sınavlara katılım hakkı tanınanlar **(yüksek lisans ve doktora sonrası gibi), bu haklarını en fazla iki defada kullanabilirler.** Bu kişilerin sınavlarda iki defa başarısız olması durumunda, ilgili eğitim programını tamamlamak şartıyla sınavlara katılabilirler.

İş güvenliği uzmanları, iş güvenliği uzmanlığı belgelerini aldıkları tarihten itibaren **5 yıllık** aralıklarla eğitim kurumları tarafından düzenlenecek **bilgi yenileme** eğitimine katılmak zorundadırlar.

Bu eğitim **süresi 30 saatten az olamaz.**

Eğitim sonunda bir sınav yoktur.

Eğitimin yüz yüze verilmesi esastır.

İş güvenliği uzmanları, bu Yönetmelikte belirtilen görevlerini yerine getirmek için **10'dan az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta** yer alan işyerlerinde çalışan başına **yılda en az 60 dakika** görev yaparlar.

İş güvenliği uzmanları, bu Yönetmelikte belirtilen görevlerini yerine getirmek için en az 10 çalışanı olan az tehlikeli yerler ile diğer işyerlerinde aşağıdaki belirtilen sürelerde göreve yaparlar:

- a) **Az tehlikeli** sınıfta yer alan işyerlerine; çalışan başına ayda en az 10 dakika,
- b) **Tehlikeli** sınıfta yer alan işyerlerine; çalışan başına ayda en az 15 dakika;
- c) **Çok tehlikeli** sınıfta yer alan işyerlerine; çalışan başına ayda en az 20 dakika.

Az tehlikeli işçi sayısı \geq **1000** işçi

Tehlikeli işçi sayısı \geq **750** işçi

Çok Tehlikeli işçi sayısı \geq **500** işçi

çalıştırılan işyerlerinde işyeri sağlık ve güvenlik biriminin bina ve donanımı kurulması ve tam süreli iş sözleşmesiyle çalışan işyeri hekimi istihdamı ile sanayiden sayılan işlerde tam süreli iş sözleşmesiyle çalışan iş güvenliği uzmanı **istihdamı zorunludur.**

İş güvenliği uzmanlarının görevleri

- 1) Rehberlik ve danışmanlık,
- 2) Risk değerlendirme,
- 3) Çalışma ortamı gözetimi,
- 4) Eğitim-bilgilendirme-kayıt,
- 5) İlgili birimlerle işbirliği.

a) Rehberlik ve danışmanlık;

İşyerinde yapılan çalışmalar ve yapılacak değişikliklerle ilgili olarak tasarım, makine ve diğer teçhizatın durumu, bakımı, seçimi ve kullanılan maddeler de dâhil olmak üzere işin planlanması, organizasyonu ve uygulanması, kişisel koruyucu donanımların seçimi, temini, kullanımı, bakımı, muhafazası ve test edilmesi konularının, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına ve genel iş güvenliği kurallarına uygun olarak sürdürülmesini sağlamak için işverene önerilerde bulunmak.

İSG ile ilgili alınması gereken tedbirleri işverene yazılı olarak bildirmek.

İşyerinde meydana gelen iş kazası, meslek hastalıkları ve ramak kala olaylarının nedenlerinin araştırılması ve tekrarlanmaması için alınacak önlemler konusunda çalışmalar yaparak işverene önerilerde bulunmak

b) Risk deęerlendirmesi;

İř sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapılmasıyla ilgili **alışmalara ve uygulanmasına katılmak**, risk değerlendirmesi sonucunda alınması gereken sağlık ve güvenlik önlemleri konusunda işverene önerilerde bulunmak ve takibini yapmak

c) Çalışma ortamı gözetimi;

Çalışma ortamının gözetiminin yapılması, işyerinde iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı gereği yapılması gereken periyodik bakım, kontrol ve ölçümleri planlamak ve uygulamalarını kontrol etmek.

İşyerinde kaza, yangın veya patlamaların önlenmesi için yapılan çalışmalara katılmak, bu konuda işverene önerilerde bulunmak,

uygulamaları takip etmek; doğal afet, kaza, yangın veya patlama gibi durumlar için acil durum planlarının hazırlanması çalışmalarına katılmak,

bu konuyla ilgili periyodik eğitimlerin ve tatbikatların yapılmasını ve acil durum planı doğrultusunda hareket edilmesini izlemek ve kontrol etmek.

İş güvenliği uzmanlarının görevleri

d) **Eğitim, bilgilendirme ve kayıt;**

- İş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini ilgili mevzuata uygun olarak planlamak, işverenin onayına sunmak ve uygulamak.
- Çalışma ortamının gözetimi ile ilgili çalıştırmaları kaydetmek ve **yıllık değerlendirme raporu** işyeri hekimi ile işbirliği yaparak hazırlamak.

İş güvenliği uzmanlarının görevleri

e) **İlgili birimlerle işbirliği;**

İYH ile işbirliği yaparak iş kazaları ve meslek hastalıkları ile ilgili değerlendirme yapmak, tehlikeli olayın tekrarlanmaması için inceleme ve araştırma yaparak gerekli önleyici faaliyet planlarını hazırlamak ve uygulamaların takibini yapmak.

İşyeri hekimi ile işbirliği yaparak yıllık çalışma planını hazırlamak

İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLIĞI YÖNETMELİĞİ

İş güvenliği uzmanlarının yetkileri

İş güvenliği uzmanları;

a) İşyeri bina ve eklentilerinde, çalışma metot ve şekillerinde veya iş ekipmanında çalışanlar açısından **yakın ve hayati tehlike** oluşturan bir husus tespit ettiğinde **işverene bildirmek**, gerekli tedbirler işveren tarafından alınmadığı takdirde durumu **işyerinin bağlı olduğu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne** bildirir.

b) İşyerinde belirlediği hayati tehlikenin ciddi ve önlenemez olması ve bu hususun acil müdahale gerektirmesi halinde **işin durdurulması için işverene başvurmak.**

d) Görevi gereği işyerinin bütün bölümlerinde iş sağlığı ve güvenliği konusunda **inceleme, araştırma** yapar ve çalışanlarla görüşür.

e) Gerektiğinde işverenin bilgisi dahilinde konular ile ilgili kurum veya **kuruluşlar ile işbirliği** yapar.

Tam süreli İSG uzmanları yılda toplam 5 iş günü seminer, mesleki toplantıya katılabilir, ücretleri kesilemez.

İş güvenliği uzmanlarının yükümlülükleri

Onaylı defter; İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı tarafından yapılan tespit ve tavsiyeler ile gerekli görülen diğer hususların yazıldığı bu defterin imzalanmaması veya düzenli tutulmamasından işveren veya işveren vekili sorumludur.

- ✓ Seri numaralı
- ✓ Her sayfa 1 asıl 2 kopyalı
- ✓ Her işyeri için tektir.

1'den fazla işyerinde çalışan İSG uzmanları

İş güvenliği uzmanları sözleşmede belirtilen süre kadar işyerinde hizmet sunar.

Birden fazla işyeri ile kısmi süreli iş sözleşmesi yapıldığı takdirde **bu işyerleri arasında yolda geçen süreler haftalık kanuni çalışma süresinden düşülür.**

İLGİLİ MEVZUAT

İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri
Yönetmeliği

Resmi Gazete

Tarih : 29.12.2012 Sayı: 2851

İLGİLİ MEVZUAT

İşyeri Hekimlerinin Görevi, Yetki,
Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında
Yönetmeliği

Resmi Gazete

Tarih : 27.11.2010 Sayı: 27768

İLGİLİ MEVZUAT

İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki,
Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında
Yönetmeliği

Resmi Gazete

Tarih : 29.12.2012 Sayı: 28512

İLGİLİ MEVZUAT

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

Resmi Gazete

Tarih : 30.06.2012 Sayı: 6331

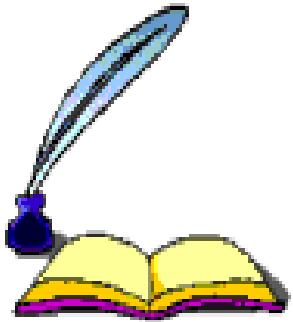

GENEL TEKRAR

İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ KURULLARI

**Prof.Dr. Mustafa Acaroğlu
2019 Konya**

DÜNDEN BUGÜNE İŞ KANUNLARIMIZ

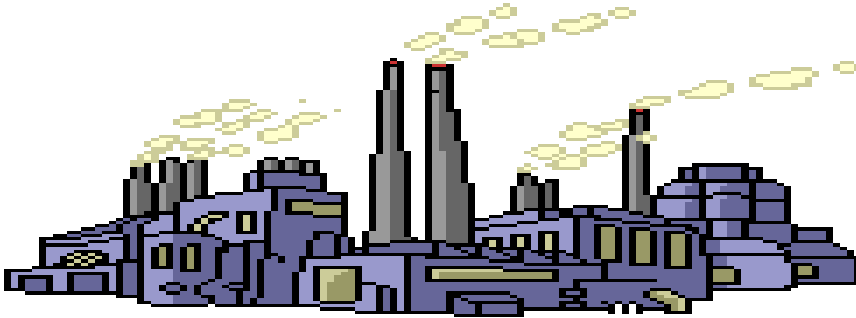
- ❖ **3008 SAYILI İŞ KANUNU – 1936**
- ❖ **931 SAYILI İŞ KANUNU – 1967**
- ❖ **1475 SAYILI İŞ KANUNU – 1971**
- ❖ **4857 SAYILI İŞ KANUNU – 2003**

1475 SAYILI İŞ KANUNU:

01.09.1971 tarihli 1475 sayılı İş Kanunu,

10.6.2003 tarihli 4857 sayılı İş Kanunu'na bırakılmıştır.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KURULU (Madde 80):

Sanayiden sayılan ve devamlı olarak **en az elli işçi** çalıştıran ve **altı aydan fazla sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde** iş sağlığı ve güvenliği kurulu kurma yükümlülüğü yasa ile düzenlenmektedir.

Ayrıca, bu kurulların iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına uygun olarak verilen kararlarını **işverenler** uygulamakla yükümlüdürler.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KURUL ÜYELERİ AŞAĞIDA BELİRTİLEN KİŞİLERDEN OLUŞUR.

- a) İşveren veya işveren vekili,
- b) İş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik elemanı,
- c) İşyeri hekimi,
- d) İnsan kaynakları, personel, sosyal işler veya idari ve mali işleri yürütmekle görevli bir kişi,
- e) Varsa sivil savunma uzmanı,
- f) İşyerinde görevli formen, ustabaşı veya usta,
- g) 2821 sayılı Sendikalar Kanununun değişik 34 üncü maddesi hükmü uyarınca işyerinde bulunan sendika temsilcilerinin kendi aralarında seçecekleri kişi, işyerinde sendika temsilcisi yoksa o işyerindeki işçilerin yarısından fazlasının katılacağı toplantıda açık oyla seçilecek işçi,
- h) Sağlık ve güvenlik işçi temsilcisi.

Kurulun başkanı işveren veya işveren vekili, kurulun sekreteri ise bu maddenin (b) bendinde sözü edilen kişidir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KURUL ÜYELERİNE İŞVEREN TARAFINDAN EĞİTİM VERDİRME ZORUNLULUĞU GETİRİLMİŞTİR.

Kurul üyelerinin ve yedeklerinin eğitimleri asgari aşağıdaki konuları kapsayacaktır:

- a) Kurulun görev ve yetkileri,
- b) İş sağlığı ve güvenliği konularında ulusal mevzuat ve standartlar,
- c) Sıkça rastlanan iş kazaları ve tehlikeli vakaların nedenleri,
- d) Endüstriyel hijyenin temel ilkeleri,
- e) Etkili iletişim teknikleri,
- f) Acil durum önlemleri,
- g) Meslek hastalıkları,
- h) İşyerlerine ait özel riskler.

Görev ve Yetkiler

- ☐ İşyerinin niteliğine uygun bir iş sağlığı ve güvenliği iç yönetmelik taslağı hazırlamak, işverenin veya işveren vekilinin onayına sunmak ve iç yönetmeliğin uygulanmasını izlemek, izleme sonuçlarını rapor haline getirip alınması gereken tedbirleri belirlemek ve kurul gündemine almak
- ☐ İş sağlığı ve güvenliği konularında o işyerinde çalışanlara yol göstermek,
- ☐ İşyerinde iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin tehlikeleri ve önlemleri değerlendirmek, tedbirleri belirlemek, işveren veya işveren vekiline bildirimde bulunmak,

Görev ve Yetkiler

- ❑ İşyerinde meydana gelen her iş kazası ve tehlikeli vaka veya meslek hastalığında yahut iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili bir tehlike halinde gerekli araştırma ve incelemeyi yapmak, alınması gereken tedbirleri bir raporla tespit ederek işveren veya işveren vekiline vermek,
- ❑ İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitim ve öğretimini planlamak, bu konu ve kurallarla ilgili programları hazırlamak, işveren veya işveren vekilinin onayına sunmak ve bu programların uygulanmasını izlemek,
- ❑ Tesislerde yapılacak bakım ve onarım çalışmalarında gerekli güvenlik tedbirlerini planlamak ve bu tedbirlerin uygulamalarını kontrol etmek,

Görev ve Yetkiler

- ❑ İşyerinde yangınla, doğal afetlerle, sabotaj ve benzeri ile ilgili tedbirlerin yeterliliğini ve ekiplerin çalışmalarını izlemek,
- ❑ İşyerinin sağlık ve güvenlik durumuyla ilgili yıllık bir rapor hazırlamak, o yılki çalışmalarını değerlendirmek, elde edilen tecrübeye göre ertesi yılın çalışma programında yer alacak hususları ve gündemi tespit etmek, işverene teklifte bulunmak, planlanan gündemin yürütülmesini sağlamak ve uygulanmasını değerlendirmek,
- ❑ 4857 sayılı İş Kanununun 83. maddesinde belirtilen taleplerin vukuunda acilen toplanmak ve karar vermek.

Çalışma Usulleri

- ❑ Kurullar en az ayda bir kere toplanır. Toplantının gündemi, yeri, günü ve saati toplantıdan en az kırk sekiz saat önce kurul üyelerine bildirilir.
- ❑ Gündem, sorunların ve projelerin önem sırasına göre belirlenir. Kurul üyeleri gündemde değişiklik isteyebilirler. Bu istek kurulca uygun görüldüğünde gündem buna göre değiştirilir.
- ❑ Ağır iş kazası halleri veya özel bir tedbiri gerektiren önemli hallerde kurul üyelerinden herhangi biri kurulu olağanüstü toplantıya çağırabilir. Bu konudaki tekliflerin kurul başkanına veya sekreterine yapılması gerekir. Toplantı zamanı, konunun ivedilik ve önemine göre tespit olunur.

Çalışma Usulleri

- ❑ İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği açısından kendisinin sağlığını bozacak ve vücut bütünlüğünü tehlikeye sokacak yakın, acil ve hayati bir tehlike ile karşı karşıya kalan işçi, iş sağlığı ve güvenliği kuruluna başvurarak durumun tespit edilmesini ve gerekli tedbirlerin alınmasını talep edebilir. Kurul, aynı gün acilen toplanarak kararını verir, bu durumu tutanakla tespit eder ve karar işçiye yazılı olarak bildirilir.
- ❑ Kurulun olağan toplantılarının süresi toplam olarak ayda yirmi dört saati geçemez. Bu toplantıların günlük çalışma saatleri içinde yapılması asıldır. Kurulun toplantılarında geçecek süreler günlük çalışma süresinden sayılır. Kurul üyeleri yaptıkları görev dolayısıyla maddi-manevi zarara uğratılamaz.
- ❑ Kurul, üyelerin çoğunluğu ile toplanır, kararlar toplantıya katılanların oy çokluğu ile alınır. Oyların eşitliği halinde başkanın oyu kararı belirler.

Çalışma Usulleri

- ❑ Kurul, üyelerin çoğunluğu ile toplanır, kararlar toplantıya katılanların oy çokluğu ile alınır. Oyların eşitliği halinde başkanın oyu kararı belirler.
- ❑ Çoğunluğun sağlanamadığı veya başka bir nedenle toplantının yapılmadığı hallerde durumu belirten bir tutanak düzenlenir.
- ❑ Her toplantıda, görüşülen konularla ilgili alınan kararları içeren bir tutanak düzenlenir. Tutanak, toplantıya katılan başkan ve üyeler tarafından imzalanır ve gereği yapılmak üzere işverene bildirilir. İmzalı tutanak ve kararlar sırasıyla özel dosyasında saklanır.

Çalışma Usulleri

- ❑ Toplantıda alınan kararlar gereği yapılmak üzere ilgililere duyurulur. Ayrıca işçilere duyurulması faydalı görülen konular işyerinde ilân edilir.
- ❑ Her toplantıda, önceki toplantıya ilişkin kararlar ve bunlarla ilgili uygulamalar hakkında başkan veya kurulun sekreteri tarafından kurula gerekli bilgi verilir ve gündeme geçilir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulunun Yükümlülüğü

- ❑ İş sağlığı ve güvenliği kurulları, yapacakları tekliflerde, bulunacakları tavsiyelerde ve verecekleri kararlarda işyerinin durumunu ve işverenin olanaklarını göz önünde bulundururlar.
- ❑ Kurul üyeleri, görevleri nedeniyle öğrendikleri mesleki tekniklere ve çalışma metotlarına ilişkin sırları gizli tutmak zorundadırlar.
- ❑ Kurullar, iş sağlığı ve güvenliğini denetime yetkili iş müfettişlerinin işyerlerinde yapacakları çalışmalarını kolaylaştırmak ve onlara yardımcı olmakla yükümlüdür

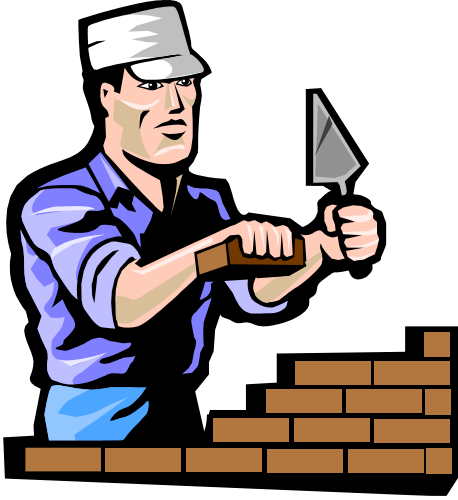

İşveren veya İşveren Vekilinin Yükümlülüğü

- ❑ İşveren veya işveren vekili, toplantı için gerekli yeri, araç ve gereçleri sağlamakla yükümlüdür.
- ❑ İşveren veya işveren vekili, kurulca hazırlanan toplantı tutanaklarını, kaza ve diğer vakaların inceleme raporlarını ve kurulca işyerinde yapılan denetim sonuçlarına ait kurul raporlarını, iş müfettişlerinin incelemesini sağlamak amacıyla, işyerinde bulundurmakla yükümlüdür.
- ❑ İşverenler, iş sağlığı ve güvenliği kurullarında mevzuata uygun olarak verilen kararları uygulamakla yükümlüdür.

İşçilerin Yükümlülüğü

- ❑ İşçiler, sağlık ve güvenliğin korunması ve geliştirilmesi amacıyla iş sağlığı ve güvenliği kurullarınca konulan kurallar, yasaklar ile alınan karar ve tedbirlere uymak zorundadırlar.
- ❑ İşçiler, işyerinde sağlık ve güvenlik tedbirlerinin belirlenmesi, uygulanması ve alınan tedbirlere uyulması hususunda iş sağlığı ve güvenliği kurullarıyla işbirliği yaparlar.
- ❑ İşçiler, uygulamada karşılaştıkları güçlükler hakkında kurula bilgi verirler.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Arasında İşbirliğinin Sağlanması

- ❑ İşverenler, kendisine ait birden çok işyerinin her birinde kurulacak iş sağlığı ve güvenliği kurullarının çalışma usullerini düzenlemek, iş ve görüş birliğini sağlamak amacıyla bu işyerlerine ait iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili raporları, en az altı ayda bir, ilgili teknik eleman ve uzmanlarını toplayarak incelemekle yükümlüdür.
- ❑ Bu raporları göz önünde tutarak alınması gereken tedbirleri tespit eder ve uygulanmasını sağlar.

